

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

H O T Ă R Ă R E nr. _____
din _____
Chișinău

Cu privire la aprobarea
Programului „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă”

În temeiul Legii nr.179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 306-313, art. 651), cu modificările ulterioare, Guvernul **HOTĂRĂȘTE**:

1. Se aprobă:
 - 1) Programul „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă”, conform anexei nr. 1;
 - 2) Planul de implementare a activităților în cadrul Programului „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă”, conform anexei nr. 2.
2. Implementarea Programului „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă” se atribuie Organizației pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (*în continuare ODIMM*).
3. ODIMM va elabora Manualul Operațional necesar pentru implementarea Programul „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă” (*în continuare Manual Operațional*), care va stipula etapele și condițiile de implementare a Programului, precum și va asigura publicarea unui Ghid de aplicare la Program, pe pagina web oficială a organizației.
4. Finanțarea activităților prevăzute conform Programului „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă” se va efectua din contul și în limitele alocațiilor stabilite în bugetul de stat, inclusiv din contul asistenței financiare externe.
5. Activitățile de finanțare în cadrul Programului constituie o schemă de ajutor de minimis și cad sub incidența prevederilor Legii nr. 139/2012 cu privire la ajutorul de stat și Regulamentului privind ajutorul de minimis, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 01/2020.
6. Se abrogă Hotărârea Guvernului nr.973/2018 pentru aprobarea Programului „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, Nr. 398-399 art. 1049) cu modificările ulterioare.

7. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Economiei.

8. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PRIM-MINISTRU

Natalia GAVRILIȚA

Ministrul Economiei

Sergiu GAIBU

Ministrul Finanțelor

Dumitru BUDIANȘCHI

Programul
„START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă”

CAPITOLUL I
Dispoziții generale

1. Prezentul Program are drept scop dezvoltarea aptitudinilor antreprenoriale în rândul tinerilor și creșterea potențialului de accesare a surselor de finanțare.

2. Obiectivul general al Programului este promovarea antreprenoriatului în rândul generației tinere în vederea sprijinirii integrării socio-economice a tinerilor.

3. În perioada de implementare, Programul este orientat spre atingerea următoarelor obiective specifice:

1) stimularea spiritului antreprenorial în rândul tinerilor și creșterea gradului de conștientizare a acestora, cu privire la posibilitățile de lansare a unei afaceri;

2) consolidarea competențelor antreprenoriale a tinerilor, prin asigurarea suportului informațional, consultativ și educațional;

3) impulsionearea creării unei afaceri și integrarea tinerilor în mediul antreprenorial, prin oferirea suportului financiar nerambursabil;

4) fortificarea dezvoltării afacerilor create de către tineri, prin facilitarea accesului la resurse creditare;

5) încurajarea implementării inovațiilor, a transferului tehnologic și de know-how în scopul creșterii numărului întreprinderilor active și a locurilor de muncă, în special în zonele rurale.

4. În sensul prezentului Program se definesc următoarele noțiuni principale:

Întreprindere nou-înregistrată – întreprindere înregistrată conform legislației în vigoare, care nu depășește termenul de un an de la înființare;

Transfer tehnologic și de know-how – proces de partajare a abilităților, cunoștințelor și metodelor de dezvoltare și exploatare a tehnologiei în vederea sporirii eficienței și calității unor produse, servicii, procese sau a obținerii altora noi, care sunt cerute pe piață sau prin care se adoptă un comportament inovativ;

Hackathon – eveniment în care mai mulți tineri/participanți, pe baza intereselor și talentelor fiecăruia, sunt stimulați și încurajați să găsească soluții creative, neobișnuite sau inovatoare pentru anumite situații ori sarcini concrete;

Pitch Training – seminar practic de instruire în baza unei metodologii specifice, prin care se dezvoltă abilitățile de prezentare a afacerii de către întreprinzător în fața potențialilor investitori în scopul atragerii resurselor financiare;

Imobilizări corporale - active deținute pentru a fi utilizate pe o perioadă mai mare de un an în activitatea entității, transmise în exploatare, valoarea unitară a cărora depășește plafonul valoric prevăzut de legislația fiscală.

Imobilizări necorporale – immobilizări nemonetare care nu îmbracă o formă materială, identificabile și controlabile de entitate ce sunt transmise în exploatare sub formă de concesiuni, licențe și mărci; drepturi de autor și titluri de protecție; programe informatice și alte immobilizări necorporale (website-uri, modele, proiecte, drepturi de utilizare a immobilizărilor corporale etc.).

CAPITOLUL II

Componentele Programului

5. Prezentul Program include 4 componente de implementare, după cum urmează:

- 1) Componenta I - Instruire și consultanță antreprenorială;
- 2) Componenta II – Suport financiar nerambursabil;
- 3) Componenta III – Credit cu porțiuni de grant;
- 4) Componenta IV – Monitorizare.

Secțiunea 1

Componenta I – Instruire și consultanță antreprenorială

6. Pentru participarea la Componenta I solicitantul trebuie să întrunească următoarele criterii:

- 1) tânăr cu vârsta cuprinsă între 18-35 de ani inclusiv;
- 2) cetățean al Republicii Moldova.

7. Componenta I prevede activități de ghidare a tinerilor în domeniul antreprenoriatului, precum: informare, acordarea suportului consultativ și cursuri de formare antreprenorială.

8. Formarea antreprenorială, prevede dezvoltarea abilităților antreprenoriale în domeniul inițierii unei afaceri și elaborării proiectului investițional. De asemenea, cursul de formare va include activități de *Identificare a ideilor de afaceri - Hackathon* și un seminar de instruire privind prezentarea proiectului investițional „*pitch training*”.

9. Pentru a beneficia de cursuri de instruire, fiecare solicitant va completa formularul de înscriere.

10. Pe durata Programului, ODIMM va acorda consultanță gratuită beneficiarilor la toate etapele de implementare.

Secțiunea 2

Componenta II – Suport financiar nerambursabil

11. Pentru participarea la Componenta II a Programului solicitantul trebuie să întrunească următoarele criterii:

- 1) tânăr cu vârsta cuprinsă între 18-35 de ani inclusiv, cetățean al Republicii Moldova;
- 2) deținerea certificatului de participare la Componenta I a Programului sau un alt certificat de formare în domeniul antreprenoriatului obținut în cadrul Programelor de Start-up implementate de către ODIMM, eliberat nu mai târziu de 3 ani la data aplicării la Componenta II a Programului. Acest criteriu este obligatorie pentru solicitanții care depun proiectele investiționale din numele persoanei fizice sau a unei întreprinderi nou – înregistrate.

3) întreprindere, definită conform art. 4 din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, care nu depășește termenul de doi ani de la înființare, la data aplicării la Program, sau persoană fizică, care intenționează să constituie o întreprindere în termen de o lună din data aprobării proiectului investițional.

12. Finanțarea nerambursabilă este de maxim **70%** din suma proiectului investițional, dar nu va depăși **200.000 MDL**, iar contribuția beneficiarului va constitui minim **30%** din suma proiectului investițional.

13. Suportul financiar nerambursabil va fi transferat direct către beneficiar, la contul de decontare a entității juridice (întreprinderii) fondate în condițiile legislației în vigoare.

14. Cheltuieli eligibile:

- 1) imobilizări corporale (instalații de lucru; utilaje și echipamente, cu excepția tehnicii

agricole, eligibile pentru subvenționare din contul Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, administrat de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură; instrumente de lucru; tehnică de calcul);

2) materii prime și materiale de construcții necesare dotării și amenajării spațiului de producere în limitele aprobate de prevederile Manualului Operațional de implementare a Programului);

3) imobilizări necorporale (obținerea standardelor; certificatelor de calitate; francize; aplicații software; în limitele aprobate de prevederile Manualului operațional de implementare a Programului);

4) servicii de dezvoltare a afacerii (consultanță și formare profesională - în domeniu de activitate desfășurat; marketing și publicitate; în limitele aprobate de prevederile Manualului operațional de implementare a Programului).

15. Cheltuieli neeligibile:

1) costurile de bunuri și servicii ori cota-parte a acestora acoperite de alte programe/proiecte de asistență și/ sau subvenții de stat, inclusiv contribuția proprie;

2) pierderi la schimb valutar;

3) datorii a perioadelor precedente de activitate ale beneficiarului;

4) costuri suportate înainte de depunerea formularului la Componenta II a Programului;

5) achiziționarea echipamentului de mână a doua;

6) finanțarea costurilor de leasing, credit, inclusiv dobânzile și comisioanele aferente;

7) cheltuieli TVA;

8) impozite și taxe;

9) servicii de transport,

10) ambalare și punerea în funcțiune;

11) cheltuieli de remunerare a personalului;

12) plăți efectuate în numerar;

13) costuri de arendă sau locațiune a spațiilor/oficiilor/terenurilor necesare activității;

14) consumabile și cheltuieli administrative.

15) bunuri imobile;

16) tehnica agricolă, eligibilă pentru subvenționare din contul Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural.

16. Domenii de activitate neeligibile pentru finanțare:

1) activitățile de intermediere financiară și asigurări, case de amanet;

2) tranzacțiile imobiliare, activitățile de consultanță juridică;

3) activitățile de jocuri de noroc și pariuri;

4) comercializarea de armament;

5) activitățile din domeniul comerțului cu ridicata și amănuntul;

6) activitățile de producere sau comercializare a tutunului și băuturi alcoolice (cu excepția vinului și a berii).

17. Pentru a participa la Componenta II, fiecare solicitant va depune un formular de aplicare, care va conține în mod obligatoriu un set de acte indicate în Manualul Operațional al Programului.

18. Perioada de înscriere și depunere a dosarului va fi anunțată pe paginile web oficiale ale Ministerului Economiei și ODIMM.

19. Modalitatea de selectare a beneficiarilor Componentei II este prevăzută în Manualul Operațional de implementare a Programului.

20. Finanțarea se va realiza în tranșe conform Manualului Operațional de implementare a Programului.

Secțiunea 3

Componenta III – Credit cu porțiune de grant

21. Pentru participarea la Componenta III a Programului solicitantul trebuie să întrunească următoarele criterii:

1) Întreprindere, definită conform art. 4 din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii;

2) Fondatorii întreprinderii trebuie să fie tineri cu vârsta cuprinsă între 18–35 de ani inclusiv, cetățeni ai Republicii Moldova și să dețină cel puțin 75% din proprietatea întreprinderii/afacerii.

22. La Componenta III pot participa inclusiv beneficiarii Componentei II, care au implementat proiectul investițional.

23. Finanțarea proiectului eligibil poate fi acordată în sumă de până la **1.760.000 MDL**, care va include porțiunea de împrumut rambursabil de 85% acordat beneficiarului de Instituțiile Financiare Partenere (IFP), intermediare și porțiunea de suport financiar nerambursabil de 15%.

24. Cheltuieli eligibile:

1) pentru porțiunea de grant: procurarea de imobilizări corporale, precum și imobilizări necorporale în limitele aprobate de prevederile Manualului Operațional de implementare a Programului;

2) pentru porțiunea de credit: procurare de mărfuri și servicii, inclusiv a capitalului circulant necesar pentru implementarea activităților proiectului tinerilor.

25. Termenul de depunere a cererilor de finanțare: apel deschis până la epuizarea fondurilor alocate.

26. Termenul de acordare a creditului nu va depăși 5 ani.

27. Domeniile de activitate neeligibile pentru finanțare sunt cele prevăzute la art. 12 alin. (3) din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii precum și activitățile din domeniul comerțului.

28. Procedura de aplicare și transferare a resurselor financiare implică următoarele etape de bază:

1) Cererea de aplicare a beneficiarului potențial pentru partea de grant, însoțită de documentele justificative, va fi transmisă către ODIMM;

2) Cererea beneficiarului potențial de solicitare pentru partea de credit, va fi prezentată de acesta către IFP, cu care Ministerul Finanțelor și Oficiul de Gestionare a Proiectelor de Asistență Externă (OGPAE) are semnate acorduri de recreditare a fondurilor liniilor de credit investiționale alocate pentru dezvoltarea sectorului real, finanțate din împrumuturi externe de stat.

3) Resursele pachetului financiar vor fi acordate beneficiarilor eligibili în baza:

(i) condițiilor ODIMM stipulate pentru accesarea părții de grant și

(ii) termenilor condițiilor și procedurilor operaționale ale liniilor de credit în vigoare, solicitate pentru partea de credit, recreditate de OGPAE prin intermediul IFP, care își vor asuma toate riscurile legate de partea de credit, evaluând conform procedurilor sale de credit eligibilitatea proiectului și a cheltuielilor propuse spre finanțare. Pentru finanțarea împrumuturilor în cadrul Programului OGPAE va utiliza mijloacele circulante disponibile în cadrul liniilor de credit destinate finanțării Facilității de Creditare a Tinerilor, sau alte mijloace disponibile ale OGPAE conform deciziilor Consiliului de supraveghere al OGPAE și/ sau donatorilor de fonduri.

29. Partea grantului cu destinația specială de co-finanțare a proiectelor și împrumuturilor beneficiarilor acceptați de IFP în cadrul Programului va fi transferată de către ODIMM la contul beneficiarului, deschis la IFP creditoare. Etapele de aplicare și procedura de transferare a resurselor pachetului financiar vor fi descrise în Manualul Operațional al Programului, care va fi coordonat de părțile participante la implementarea Programului.

Secțiunea 4

Componenta IV – Monitorizare

30. Activitățile Componentei IV au ca scop evaluarea realizării proiectelor investiționale finanțate în cadrul Programului, ceea ce presupune:

- 1) procesul de monitorizare al beneficiarului;
- 2) urmărirea respectării condițiilor și utilizării resurselor financiare conform destinației stabilite în contractul de finanțare nerambursabilă;
- 3) perioada de monitorizare a beneficiarilor din cadrul Componentei II a Programului va constitui 2 ani din data prezentării setului complet de acte, care confirmă utilizarea resurselor financiare conform destinației.
- 4) perioada de monitorizare pentru proiectele finanțate în cadrul Componentei III va fi efectuată de către ODIMM, IFP și OGPAE. Termenul de monitorizare pentru porțiunea de grant va constitui minim 2 ani de la prezentarea setului de acte care confirmă utilizarea resurselor financiare nerambursabile conform destinației. Pe parcursul perioadei de monitorizare IFP intermediare vor prezenta rapoarte privind progresul proiectului și respectarea condițiilor de finanțare.

31. În cazul nerespectării condițiilor de finanțare nerambursabilă beneficiarul va fi obligat să ramburseze către ODIMM mijloacele financiare acordate.

32. ODIMM va efectua monitorizarea la etapele de pre-finanțare și post-finanțare a proiectelor și va solicita de la beneficiari și/ sau IFP periodic, rapoarte de performanță.

CAPITOLUL IV

Monitorizarea procesului de implementare a Programului

Secțiunea 1

Perioada de implementare a Programului și estimarea costurilor

33. Termenul de implementare a Programului este de 36 de luni, cu posibilitatea de prelungire în baza mijloacelor financiare suplimentare alocate pentru extinderea Programului.

34. Implementarea Programului necesită un buget de 60 mil. MDL, cu posibilitatea de a fi suplinit cu fonduri ale donatorilor locali și externi.

Secțiunea 2

Indicatorii Programului

35. Indicatori de produs:

- 1) cel puțin 6 activități de mediatizare și informare organizate, cu privire la promovarea Programului;
- 2) cel puțin 800 tineri consultați, în vederea lansării și dezvoltării unei afaceri;
- 3) cel puțin 500 de tineri instruiți în scopul dezvoltării capacităților antreprenoriale;
- 4) cel puțin 150 de companii create de către tineri vor beneficia de suport financiar nerambursabil;
- 5) cel puțin 100 de companii gestionate de către tineri vor accesa prin IFP intermediare credite subsidiare investiționale pentru dezvoltarea afacerii, care vor fi co-finanțate cu porțiunea de grant oferit de ODIMM;
- 6) circa 300 de tineri integrați în procesul de generare de idei inovatoare de afaceri din întreaga țară.

36. Indicatori de rezultat:

- 1) cel puțin 600 de tineri își vor îmbunătăți abilitățile și competențele antreprenoriale;
- 2) cel puțin 350 de tineri vor înființa o afacere;
- 3) cel puțin 300 tineri vor aplica la program;
- 4) volumul de investiții în economia națională, va crește cu circa 100 mil. MDL;
- 5) crearea/menținerea a cel puțin 350 locuri de muncă, inclusiv 50% în zonele rurale;
- 6) cel puțin 10% din companiile finanțate vor aplica elemente inovative și de dezvoltare durabilă.

Secțiunea 3

Implementarea și coordonarea Programului

37. Implementarea prezentului Program se va realiza de ODIMM, iar Componenta III se va realiza de comun cu OGPAE și IFP intermediare în conformitate cu Manualul Operațional de implementare.

38. Pentru gestionarea eficientă, ODIMM va conecta prezentul Program la sistemul informațional de management intern.

39. ODIMM va elabora și prezenta anual Consiliului de coordonare al ODIMM și Ministerului Economiei rapoarte privind implementarea Programului și atingerea indicatorilor de produs și a indicatorilor de rezultat.

40. Evaluarea și aprobarea dosarelor solicitanților de finanțare nerambursabilă prin intermediul Programului este realizată de către Comitetul de evaluare, instituit prin ordinul Directorului ODIMM, format din 1 reprezentant delegat de Ministerul Economiei și alte 4 persoane desemnate din cadrul ODIMM. La necesitate, membri ai Comitetului pot deveni reprezentanții instituțiilor donatoare, partenerilor de implementare, precum și experți independenți.

41. În procesul de evaluare, Comitetul de evaluare se va conduce de condițiile și criteriile de evaluare stipulate în Manualul Operațional de implementare a prezentului Program.

Secțiunea 4

Supravegherea și coordonarea Programului

42. Funcția de supraveghere, evaluare a activităților și a modului de implementare a prezentului Program este efectuată de Consiliul de coordonare al ODIMM.

43. Pornind de la atribuțiile funcționale și drepturile Consiliului de coordonare, prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 538/2007 cu privire la crearea Organizației pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, în vederea gestionării eficiente a prezentului Program, Consiliul de Coordonare exercită următoarele atribuții:

- 1) aprobă Manualul Operațional de implementare a Programului;
- 2) aprobă Raportul anual de implementare a Programului;
- 3) contribuie la soluționarea altor probleme care nu contravin prevederilor Anexei nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 538/2007 și legislației în vigoare.

44. Toate deciziile Consiliului de coordonare se fixează în procesele-verbale ale ședințelor.

Planul de implementare a activităților în cadrul „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă”

[illegible]

[illegible]

Analiza impactului
asupra proiectului hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea
Programului „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă”

Titlul analizei impactului	Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Proiectului Programului „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă”
Data:	16.05.2022
Autoritate a administrației publice (autor):	Ministerul Economiei de comun cu Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii
Subdiviziunea:	Direcția Dezvoltarea Mediului de Afaceri, Ministerul Economiei
Persoana responsabilă și datele de contact:	DI Silviu NEGHINĂ , Șef al Secției politice de dezvoltare a întreprinderilor mici și mijlocii și comerț, Ministerul Economiei, tel. 022 250 646, e-mail: silviu.neghina@me.gov.md ; Dna Olesea Frunză , Șef al Direcției finanțare Start-up, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, e-mail: olesea.frunza@odimm.md ;

Compartimentele analizei impactului

1. Descrierea problemei

a) Determinați în mod clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate

Antreprenoriatul creează noi afaceri, deschide noi piețe și încurajează dobândirea de noi aptitudini. Cele mai importante surse de creare a locurilor de muncă sunt întreprinderile mici și mijlocii. Așadar, obiectivul ODIMM este să încurajeze tinerii cetățeni să devină antreprenori și să le creeze condiții pentru a-și putea deschide și crește propria afacere.

Rata joasă de angajare în câmpul muncii a tinerilor din Republica Moldova, cât și lipsa de oportunități avantajoase pentru inițierea propriei afaceri, duce la exodul masiv al tinerilor și reducerea activităților economice, în special, în zonele rurale. O barieră întâmpinată frecvent de tineri este problema integrării acestora în mediul social și economic, iar lipsa locurilor de muncă conduc la înregistrarea ratelor înalte de șomaj.

Conform datelor statistice din anul 2020¹, rata șomajului înregistrată în rândul tinerilor este mai mare în comparație cu alte grupe de vârstă sau media la nivel de țară.

Tinerii trebuie încurajați să rămână acasă și să-și folosească potențialul pentru dezvoltarea economică a țării. Îmbunătățirea condițiilor economice și sociale din țară rămâne a fi o precondiție necesară pentru a încetini fenomenul emigrării tinerilor.

Mediul de afaceri necesită a fi susținut prin implementarea în continuare a programelor orientate spre atragerea tinerilor în activități de antreprenoriat

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

În prezent, tinerii reprezintă 26,2% din populația țării, fiind o componentă strategică a dezvoltării durabile prin ofertarea pieței muncii, crearea de familii și continuitatea umană. Potrivit datelor BNS tinerii au cea mai mare rată de inactivitate, peste 66% (15-29 ani, 2019), conform datelor internaționale comparativ cu alte țări, depășind peste dublul mediei țărilor UE.

Circa 4 din 10 tineri sunt ocupați, iar 6 din 10 sunt inactivi.

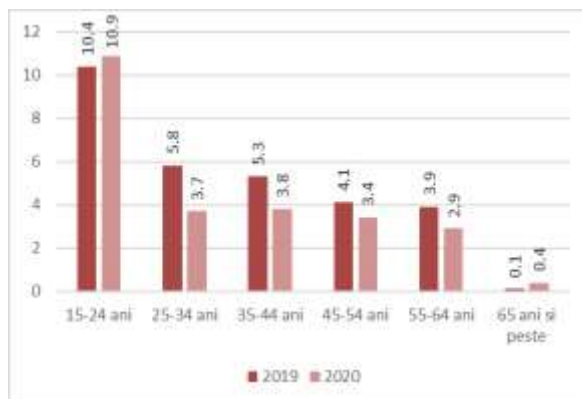
Conform rezultatelor Anchetei Forței de Muncă pentru anul 2020, în raport cu statutul activității curente peste o treime din tinerii cu vârsta de 15-34 ani au fost ocupați (36,3% sau 248 mii persoane), adică

¹ <https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=7072#idc=558&>

aveau un loc de muncă, circa 2,0% (13 mii) erau șomeri și restul, 61,7% (circa 421 mii), erau inactivi din punct de vedere economic (persoane în afara forței de muncă). În rândul celor din urmă, peste 40,0% erau încadrați în sistemul național de învățământ.²

Șomajul în rândul tinerilor este una din provocările acestui deceniu cu care se confruntă Republica Moldova. În special, se constată o rată mare a șomajului în rândul tinerilor din grupa cea mai vulnerabilă (15-24 ani), care constituie 10,9% în 2020, fiind mai mare de circa 3 ori față de media pe economie.

Rata șomajului pe grupe de vârste, %

Sursa: <https://statistica.gov.md>, BNS

Perioadele lungi de șomaj pot avea efecte grave pe termen lung asupra persoanelor, cum ar fi veniturile reduse și excluderea socială. Se estimează că, un an de șomaj imediat după finalizarea studiilor, poate reduce câștigurile anuale la vârsta de 42 de ani cu până la 21%. Șomajul prelungit amplifică problemele sociale și cresc șansele ca acestea să fie transmise și la copiii lor. În plus, față de aceste costuri individuale pronunțate, șomerii reprezintă pentru țară un stoc semnificativ de resurse economice neutilizate, resurse care reduc producția și potențialul de creștere economică a statului.

Insuficiența oportunităților pentru valorificarea cunoștințelor și a competențelor tinerilor, fie în calitate de angajat, fie în cea de întreprinzător, a cauzat un exod masiv al acestora. Statistica națională privind relația tinerilor cu piața muncii interne atestă faptul că doar 3 din 10 tineri sunt plasați în câmpul muncii, iar circa 2/3 sunt economic inactivi. Din totalul tinerilor ocupați pe piața muncii, peste 31% au locuri de muncă informale, iar în rândul tinerilor salariați 10,4% lucrează fără contracte individuale de muncă.

Sondajele efectuate denotă că, tinerii din Republica Moldova au un grad înalt de motivație pentru inițierea și dezvoltarea de întreprinderi mici și mijlocii, însă nu dispun de suficiente instrumente și resurse de suport. Astfel, principala problemă pentru tinerii întreprinzători rămâne a fi accesul la resurse financiare ușor accesibile.

Necesitatea implementării prevederilor documentelor de politici naționale.

- *Programul de activitate al Guvernului „Moldova vremurilor bune”*, care prevede la capitolul VI. Politici sectoriale: Economie și Antreprenoriat, acțiunea cu privire la „Evaluarea, consolidarea și eficientizarea programelor de susținere a IMM și mediului de afaceri pentru a reduce și a simplifica procedurile birocratice de accesare a acestora, inclusiv a celor în curs de dezvoltare”.
- *Legea Nr. 215 din 29-07-2016 cu privire la tineret* prevede domeniile de intervenție ale statului pentru susținerea tinerilor prin: stimularea inițiativelor tinerilor antreprenori, programelor de abilitare economică, dezvoltarea instrumentelor de formare în domeniul afacerilor; încurajarea participării tinerilor în cadrul programelor de suport.
- *Legea Nr. 179 din 21-07-2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii*. Unul din obiectivele programelor de stat este susținerea tinerilor întreprinzători în lansarea unei afaceri în țară;

² <https://statistica.gov.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=7072#idc=558&>

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Au fost identificate următoarele cauze specifice:

- Erodarea potențialului demografic, care a avut ca efect reducere continuă a numărului populației;
- Amploarea fenomenului de migrare externă a forței de muncă;
- Gradul de ocupare redus al tinerilor;
- Diminuarea graduală a cererii forței de muncă, în special în regiunile slab dezvoltate;
- Lipsa cunoștințelor și abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor;
- Lipsa resurselor financiare (acces limitat la finanțe).

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

În Republica Moldova tinerii reprezintă un segment important al populației, care contribuie semnificativ la dezvoltarea socio-economică și prosperarea țării. În prezent, tinerii reprezintă un sfert din populația țării, constituind o componentă strategică a dezvoltării durabile, prin oferta pentru forța de muncă, crearea familiilor și a continuității umane. În raport cu statutul activității curente peste o treime din tinerii cu vârsta de 15-34 ani sunt ocupați (38,4% sau 274 mii persoane), adică au un loc de muncă. Fiecare al 3-lea tânăr în vârstă de 15-29 ani nu lucrează și nici nu învață. Aproape o treime din populația tânără în vârstă de 15-29 ani (27,4%) nu este cuprinsă nici în procesul de educație, nici în ocupare (Tinerii NEET). Rata șomajului la tineri este aproape dublă față de media pe țară.

Rata șomajului printre tineri este mai mare în comparație cu alte grupe de vârstă sau media la nivel de țară. Astfel, în anul 2019 rata șomajului la tinerii cu vârsta cuprinsă între 15-34 ani a fost de 6,8%, și, respectiv de 10,4% la tinerii în vârstă de 15-24 ani, 8,5% în categoria de vârstă 15-29 ani, în timp ce media pe țară a constituit 5,1. Din statistica curentă privind forța de muncă, constatăm că o categorie importantă dintre tinerii inactivi (circa 193,5 mii) o formează cei plecați peste hotare la lucru sau în căutare de lucru. Din diverse surse oficiale se atestă că efectivul de tineri plecați peste hotare a crescut în ultimii ani, precum și ponderea acestora în efectivul total al populației. Intensitatea, caracteristicile socio-demografice ale fluxului migrațional în rândul tinerilor, precum și perioada aflării migranților peste hotare, toate induc pierderi directe ale generației tinere, deci a persoanelor de vârstă reproductivă și economic activă – un contingent foarte valoros în aspectele socio-demografice și economice ale țării.

Cu toate că în Republica Moldova paleta programelor de suport pentru întreprinzători este una destul de variată, se resimte o insuficiență în domeniul susținerii tinerilor pentru inițierea sau dezvoltarea afacerii, unde ponderea acestora rămâne a fi relativ mică, 2,4% din antreprenori au vârsta de până la 24 ani și 20,3% au vârsta cuprinsă între 25-34 ani. Datele statistice identificate în procesul de cercetare pe domeniul antreprenoriatului demonstrează că, tinerii din Republica Moldova sunt mai predispuși să inițieze o afacere (44,40%) comparativ cu adulții (24,99%). Tinerii întreprinzători sunt mai creativi și inovativi, mai deschiși spre implementarea inovațiilor sau introducerea unor metode și modele de afaceri care pot contribui la o creștere rapidă și internaționalizare a acestora.

Problema principală pentru tinerii întreprinzători rămâne a fi accesul la resurse financiare ieftine și ușor accesibile.

Astfel, implicarea și susținerea tinerilor în activitățile de antreprenoriat ar fi o soluție valoroasă pentru micșorarea ratei șomajului dar, totodată, și pentru dezvoltarea economiei statului. Programele existente nu acoperă necesitățile acestei grupe de populație, ceea ce stimulează tinerii să caute oportunități de valorificare ale cunoștințelor și competențelor sale în domeniul antreprenoriatului în afara țării.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului.

Programului „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă” este un program de stat de susținere a tinerilor și dezvoltării sectorului IMM elaborat în conformitate cu prevederile art. 11 din Legea nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii. Programul reprezintă un complex de

activități și servicii destinate prin dezvoltarea competențelor antreprenoriale și susținerea financiară pentru lansarea și dezvoltarea unei afaceri sustenabile.

Nu există carențe în prevederile normative în vigoare care să condiționeze implementarea programului.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Scopul programului “START pentru TINERI” are drept scop dezvoltarea aptitudinilor antreprenoriale în rândul tinerilor și creșterea potențialului de accesare a surselor de finanțare.

Obiectivul general al Programului este promovarea antreprenoriatului în rândul generației tinere în vederea sprijinirii integrării socio-economice a tinerilor.

Programul își propune să atingă următoarele obiective specifice:

- stimularea spiritului antreprenorial în rândul tinerilor și creșterea gradului de conștientizare a acestora cu privire la posibilitățile de lansare a unei afaceri;
- consolidarea competențelor antreprenoriale a tinerilor, prin asigurarea suportului informațional, consultativ și educațional;
- impulsionearea creării unei afaceri și integrarea tinerilor în mediul antreprenorial, prin oferirea suportului financiar nerambursabil;
- fortificarea dezvoltării afacerilor create de către tineri, prin facilitarea accesului la resurse creditare;
- încurajarea implementării inovațiilor, a transferului tehnologic și de know-how în scopul creșterii numărului întreprinderilor active și a locurilor de muncă, în special în zonele rurale.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

Opțiunea „a nu face nimic” se exclude dat fiind că, impactul aplicării în practică a Programului „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă”, s-a dovedit a fi un instrument guvernamental eficient de dezvoltare a antreprenoriatului în rândul tinerilor, prin: (i) dezvoltarea competențelor antreprenoriale în rândul tinerilor; (ii) efectul pozitiv rezultat din susținerea financiară a tinerilor pentru lansarea și dezvoltarea unei afaceri, cu accent sporit pe afacerile inovative care sunt alinuate sau ar putea contribui la dezvoltarea durabilă; (iii) creșterea numărului întreprinderilor active și a locurilor de muncă în zonele rurale, precum și menținerea tinerilor în țară.

În acest sens, este de menționat că, implementarea acestui Program a demonstrat depășirea indicatorilor scontati, astfel încât:

(i) Pe parcursul perioadei 2019 – 2021, în cadrul *Etapei I „Identificarea ideilor de afaceri – Hackathon”* au fost realizate peste 30 de hackathoane în toate regiunile țării, cu înrolarea a 1 066 de tineri în procesul de generare și identificare a celor mai viabile și inovatoare potențiale idei de afaceri.

(ii) În cadrul *Etapei II „Formare antreprenorială”* **1459 de tineri au fost instruiți în domeniul antreprenorial** și ghidați în procesul de elaborare a proiectelor investiționale.

(iii) În cadrul *Etapei III „Finanțarea nerambursabilă a proiectelor investiționale”*, întreprinderile create și gestionate de tineri au aplicat pentru a beneficia de granturi cu valoare maximă de 180 000,00 lei/beneficiar, pentru achiziționarea articolelor de investiții (investiții materiale și nemateriale). La fel, Programul prevede acordarea suportului financiar sub formă de Business Voucher în valoare maximă de 10 mii de lei pentru dezvoltarea afacerii sau perfecționarea aptitudinilor tinerilor în domeniul ales. Astfel, pe parcursul perioade de implementare au fost **finanțate 404 de proiecte investiționale depuse de către tinerii antreprenori**, dintre care:

- 340 proiecte investiționale sub formă de grant și
- 64 proiecte investiționale sub formă de Business Voucher.
- Suma granturilor aprobate constituie 56,34 mil. MDL, ceea ce favorizează investiții în economie de circa 94,36 mil. MDL.
- Implementarea proiecte investiționale aprobate spre finanțare vor contribui la crearea a circa 700 locuri de muncă.
- 48 % din afacerile finanțate sunt create/administrate de către femei;
- 35 afaceri sunt create de către tineri defavorizați;
- 75% din afacerile create de tineri se vor desfășura în zonele rurale.

Este de menționat, interesul sporit în continuare al tinerilor de a se lansa în afaceri și a participa la Program. De la începutul anului la Program s-au înregistrat 176 persoane la componenta instruire, iar 167 de tineri antreprenori au depus proiectele investiționale la etapa de finanțare.

b) Explicați principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea ținesc cauzele problemei, cu indicarea inovațiilor și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

Programul are scopul acordarea suportului pentru tineri în lansarea și dezvoltarea unei afaceri și include următoarele patru Componente:

1. Componenta I - Instruire și consultanță antreprenorială;
2. Componenta II – Suport financiar nerambursabil;
3. Componenta III – Credit cu porțiune de grant;
4. Componenta IV – Monitorizare.

Principalele caracteristici ale fiecărei componente a Programului sunt:

Componenta I. Instruire și consultanță prevede activități de ghidare a tinerilor în domeniul antreprenoriatului, precum: informare, acordarea suportului consultativ și cursuri de formare antreprenorială. Formarea antreprenorială este orientată spre dezvoltarea abilităților antreprenoriale în domeniul inițierii unei afaceri și elaborării proiectului investițional. De asemenea, cursul de instruire va include activități de *Identificare a ideilor de afaceri - Hackathon* și un seminar de instruire privind prezentarea proiectului investițional „pitch training”.

Componenta II. Suport financiar nerambursabil

Suportul financiar se acordă sub formă de finanțare nerambursabilă (grant). Finanțarea nerambursabilă este de maxim 70% din suma proiectului investițional și nu va depăși **200.000 MDL**, iar contribuția Beneficiarului va constitui minim 30% din suma proiectului investițional.

Pentru a participa la Program, fiecare solicitant va depune un formular de aplicare, care va conține, în mod obligatoriu, un set de acte indicat în manualul operațional al Programului. Perioada de înscriere și depunere a dosarului va fi anunțată pe paginile web oficiale ale Ministerului Economiei și ODIMM, precum și în presă.

Modalitatea de selectarea a beneficiarilor Componentei a II-a este prevăzută în Manualul Operațional de implementare a Programului.

Finanțarea se va realiza în 2 tranșe, după cum urmează:

Componenta III. Credit cu porțiune de grant. Componenta III se va realiza de comun cu OGPAE și Instituțiile Financiare Partenere intermediare în conformitate cu Manualul operațional de implementare. Finanțarea proiectului eligibil poate fi acordată în sumă de până la **1.760.000 MDL**, care va include porțiunea de împrumut rambursabil de 85% acordat beneficiarului de IFP intermediare și porțiunea de suport financiar nerambursabil de 15%.

Termenul de depunere a cererilor de finanțare: apel deschis până la epuizarea fondurilor alocate.

Termenul de acordare a creditului nu va depăși 5 ani.

Procedura de aplicare și transferare a resurselor financiare implică următoarele etape de bază:

1) Cererea de aplicare a beneficiarului potențial pentru partea de grant, însoțită de documentele justificative, va fi transmisă către ODIMM;

2) Cererea beneficiarului potențial de solicitare pentru partea de credit, va fi prezentată de acesta Instituției Financiare Partenere (IFP), cu care Ministerul Finanțelor și Oficiul de Gestionare a Proiectelor de Asistență Externă (OGPAE) are semnate acorduri de recreditare a fondurilor liniilor de credit investiționale alocate pentru dezvoltarea sectorului real, finanțate din împrumuturi externe de stat pentru dezvoltare.

3) Resursele pachetului financiar vor fi acordate beneficiarilor eligibili în baza:

(i) condițiilor ODIMM stipulate pentru accesarea părții de grant și

(ii) termenilor condițiilor și procedurilor operaționale ale liniilor de credit în vigoare, administrate de OGPAE prin intermediul IFP, care își vor asuma toate riscurile legate de partea de credit, evaluând conform procedurilor sale de credit eligibilitatea proiectului și a cheltuielilor propuse spre finanțare.

Componenta IV. Monitorizare

Activitățile **Componentei IV** au ca scop evaluarea realizării proiectelor investiționale, identificarea și diminuarea riscurilor care pot provoca situații de criză, determinarea tacticilor de comunicare cu

beneficiarii de resurse financiare nerambursabile, precum și evaluarea impactului acestora, ceea ce presupune: 1) procesul de monitorizare a beneficiarului de către ODIMM; 2) urmărirea respectării condițiilor și utilizării resurselor financiare conform destinației stabilite în contractul de finanțare nerambursabilă; 3) perioada de monitorizare a beneficiarilor Programului va constitui 2 ani din data prezentării setului complet de acte care confirmă utilizarea resurselor financiare. Perioada de monitorizare pentru proiectele finanțate în cadrul Componenta III va fi efectuată de către ODIMM, IFP și OGPAE. Termenul de monitorizare pentru porțiunea de grant va constitui minim 2 ani de la prezentarea setului de acte care confirmă utilizarea resurselor financiare nerambursabile conform destinației. Pe parcursul perioadei de monitorizare IFP intermediare vor prezenta rapoarte privind progresul proiectului și respectarea condițiilor de finanțare conform condițiilor Manualului de Operațiuni. ODIMM va efectua monitorizarea la etapele de pre-finanțare, post-finanțare, verificarea finală aferentă monitorizării și va solicita periodic rapoarte de performanță cu informații necesare.	
c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare	
Programul a fost elaborat în conformitate cu recomandările și opțiunile expuse în următoarele documente de politici: – Programul de activitate al Guvernului „Moldova vremurilor bune”; – Legea cu privire la tineret Nr. 215 din 29-07-2016; – Lege cu privire la întreprinderile mici și mijlocii nr. 179 din 21.07.2016 – Cadrul de Parteneriat pentru Dezvoltare Durabilă 2018-2022.	
4. Analiza impactului opțiunilor	
a) Expuneți efectele pozitive și negative ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate	
Impactul aplicării în practică a Programului „START pentru TINERI: o afacere durabilă la tine acasă”, care s-a dovedit a fi un instrument guvernamental eficient de dezvoltare a antreprenoriatului în rândul tinerilor, contribuie la: (i) dezvoltarea competențelor antreprenoriale în rândul tinerilor; (ii) motivarea tinerilor de a lansa și dezvolta o afacere; (iii) apariția afacerilor inovative, inclusiv în zonele rurale, (iv) creșterea numărului întreprinderilor active și a locurilor de muncă în zonele rurale, precum și menținerea tinerilor în țară. Ca rezultat a implementării Programului, circa 500 de tineri au inițiat propriile afaceri. În cadrul Concursului de proiecte investiționale, au fost selectate pentru finanțare, conform priorităților Programului, 404 proiecte investiționale. Suma granturilor aprobate constituie 56,34 mil. MDL, ceea ce favorizează investiții în economie de circa 93,66 mil. MDL. Astfel, se constată efectul economic multiplicator a investițiilor în economie (1 leu acordat sub forma de grant atrage încă circa 1,66 lei investiții în economie). Implementarea proiecte investiționale aprobate spre finanțare vor contribui la crearea a circa 700 locuri de muncă. Circa 75% din afacerile create de tineri activează în zonele rurale ale țării. Este de menționat că 48 % din afacerile finanțate sunt create/administrate de către femei, iar 35 afaceri sunt create de către tineri defavorizați, Este un fapt bine-cunoscut că tinerii sunt motorul economiei, prin inovația în afaceri și crearea de produse și servicii pe care le aduc. Tinerii antreprenori sunt valoarea adăugată la dezvoltarea economică de care avem așa de mare nevoie în Republica Moldova. Analiza contextului antreprenorial, transferabilitatea rezultatelor și a experienței acumulate în perioada de implementare a Programului „START pentru TINERI”, a condus la sugestii pentru îmbunătățirea calității instrumentului de suport în afaceri destinat tinerilor. În noul proiect de Hotărâre de Guvern, s-au conturat câteva concluzii cu privire la măsurile de politică economică necesare și fezabile pentru ca mediul de afaceri, în rândul tinerilor, să devină mai predictibil și mai prietenos și astfel, antreprenoriatul să fie încurajat.	

Principalul aspect al modificărilor propuse, ține de necesitatea extinderii termenului de implementare a Programului pentru o perioadă de 3 ani (până în anul 2025 inclusiv), în scopul susținerii afacerilor create de tineri.

Totodată, urmare a implementării Programului, se propun următoarele îmbunătățiri:

- Excluderea criteriului obligatoriu de participare la Componenta „Instruire și consultanță antreprenorială”. Tinerii vor avea posibilitate să acceseze toate instrumentele de suport prevăzute în Program, la orice etapă de implementare a proiectului investițional. Aceștia vor fi încurajați să participe activ la cursurile de formare antreprenorială, însă deținerea Certificatului de instruire nu va constitui un criteriu obligatoriu pentru participarea la *componenta de finanțare*. Astfel, va fi oferit acces necondiționat pentru toți tinerii la toate formele de suport prevăzut în Program.
- Excluderea instrumentului de Business Voucher pentru accesarea de servicii de consultanță și includerea unui nou tip de costuri eligibile pentru finanțare - *serviciilor de dezvoltarea în afacerii*. În urma implementării Programului, s-a constatat că majoritatea tinerilor au nevoie de servicii de consultanță și instruire la etapa de post finanțare și foarte puțini au accesat instrumentul de business voucher înainte lansării afacerii. Astfel, se va simplifica procesul de accesare la *serviciile de dezvoltare a afacerii*, prin excluderea dosarului depus separat.
- Majorarea suportului financiar nerambursabil de la 180 mii MDL, până la 200 mii MDL, pentru a acoperi investițiile necesare inițierii afacerii: investiții materiale și nemateriale, precum și servicii de dezvoltare a afacerii.
- Oferirea posibilității de a depune proiectul investițional din numele persoanei fizice, cu respectarea criteriilor de eligibilitate. După aprobarea proiectului investițional de către Comitetul de Evaluare a Programului, solicitantul va avea la dispoziție termen de o lună pentru înregistrarea companiei. Această remediere vine urmare a constatării că majoritatea tinerilor creează o întreprindere pentru a putea participa la Program, iar potențialii beneficiari proiectele cărora nu au fost aprobate spre finanțare, stopează lansarea afacerii.
- Lansarea unui nou mecanism de finanțare – *credit cu porțiune de grant*. Problema principală pentru tinerii antreprenori rămâne a fi accesul la resurse financiare ieftine și ușor accesibile. În acest sens, punerea în aplicare a facilităților respective va permite antreprenorilor să acceseze *credite cu porțiunea de grant*. Finanțarea proiectului eligibil poate fi acordată în sumă de până la 1.760.000 MDL, care va include porțiunea de împrumut rambursabil de 85% și porțiunea de grant de 15%.

Noul Program va contribui semnificativ la crearea oportunităților avantajoase pentru crearea și dezvoltarea afacerilor create de tineri.

b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Conform Raportului anual de implementare a Programelor din gestiunea ODIMM, pentru anul **2021**, prin intermediul Programului „START pentru TINERI”, au fost finanțate **131 de IMM**, ceea ce a condus la atragerea investițiilor în economie în valoare de cca **30 mil MDL** și a contribuit la crearea și menținerea a cca **250 locuri de muncă**.

Până în prezent, circa 500 de tineri au inițiat propriile afaceri. În cadrul Programului, au fost selectate pentru finanțare, peste 400 proiecte investiționale. Suma granturilor aprobate constituie **56,34 mil. MDL**, ceea ce favorizează **investiții în economie** de circa **93,66 mil. MDL**. Astfel, se constată efectul economic multiplicator a investițiilor în economie (1 leu acordat sub forma de grant atrage încă circa 1,66 lei investiții în economie). Implementarea proiecte investiționale aprobate spre finanțare vor contribui la crearea a **circa 700 locuri de muncă**. Circa **75%** din afacerile create de tineri activează **în zonele rurale ale țării**. Este de menționat că **48 %** din afacerile finanțate sunt create/administrate de către femei, iar **35 afaceri** sunt create **de către tineri defavorizați**,

Pentru implementarea Programului, Ministerul Economiei a planificat în Strategia sectorială de cheltuieli CBTM 2022-2024 pe sectorul „Dezvoltarea sectorului privat”, în cadrul Sub-programului 5004 „Susținerea întreprinderilor mici și mijlocii” resurse financiare pentru anii: 2022 – 20 000,0 mii lei; 2023 – 20 000,0 mii lei; 2024 – 20 000,0 mii lei.

Totodată, de curând a fost realizată actualizarea planificării bugetare, conform Strategiei sectoriale de cheltuieli pentru perioada 2023-2025, în cadrul căreia *la măsurile/acțiunile de politică specifice asumate de către Guvern, **nereflectate în limitele de cheltuieli/linia de bază de cheltuieli***, pentru Programul „START pentru TINERI” au fost planificate mijloace financiare suplimentare, a câte 20 000,00 mii MDL anual.

Conform noului Program, ODIMM își propune facilitarea accesului la finanțare pentru cel puțin 100 companii, anual. Acest indicator vine să susțină creșterea investițiilor în economie cu cca 30 mil MDL, anual și crearea/menținerea a cel puțin 100 locuri de muncă, inclusiv în zonele rurale.

Programul va contribui la dezvoltarea spiritului antreprenorial în rândul tinerilor și încurajarea inițierii întreprinderilor mici și mijlocii, în zonele rurale prin facilitarea accesului la resurse financiare nerambursabile și resurse creditare, precum și instruire, consultanță și mentorat în gestiunea și extinderea afacerii. Va fi susținută implementarea inovațiilor, transferul de tehnologii și de know-how.

Impactul va fi cuantificat în următoarele domenii:

- menținerea tinerilor în țară, inclusiv în zonele rurale;
- îmbunătățirea/dezvoltarea competențelor antreprenoriale ale tinerilor;
- implementarea inovațiilor, transferului tehnologic și de know-how;
- sporirea numărului de afaceri cu elemente inovatoare și cu viziune strategică aliniată la cadrul de dezvoltare durabilă;
- creșterea volumului investițiilor în economie.

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile, completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Nu este cazul.

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformitate cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta

Principalele riscuri pentru implementarea Programului sunt:

- 1) Instabilitatea politică;
- 2) Crize economice;
- 3) Criza generată de pandemia de COVID-19;
- 4) Imposibilitatea Guvernului de a asigura finanțarea planificată pentru implementare Programului.
- 5) Lipsa fondurilor suficiente pentru program, pentru a satisface toate nevoile identificate

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sânt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

Nu este cazul.

Concluzii

e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Conform informației expuse la compartimentul 3 c).

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți, cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită na fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sunt necesare

Lansarea și implementarea Programului nu necesită modificări ale cadrului normativ.

Implementarea Programului se va realiza de ODIMM în conformitate cu prevederile Programului și Manualul Operațional de Implementare, aprobat de Consiliul de coordonare al ODIMM.

b) Specificați clar indicatorii de performanță, în baza cărora se va efectua monitorizarea

Indicatori de produs:

- 1) cel puțin 6 activități de mediatizare și informare organizate, cu privire la promovarea

Programului; 2) cel puțin 800 tineri consultați, în vederea lansării și dezvoltării unei afaceri; 3) cel puțin 500 de tineri instruiți în scopul dezvoltării capacităților antreprenoriale; 4) cel puțin 150 de companii create de către tineri vor beneficia de suport financiar nerambursabil; 5) cel puțin 100 de companii gestionate de către tineri vor accesa prin IFP intermediare credite investiționale pentru dezvoltarea afacerii, care vor fi co-finanțate cu porțiunea de grant oferit de ODIMM; 6) circa 300 de tineri integrați în procesul de generare de idei inovatoare de afaceri din întreaga țară. Indicatori de rezultat: 1) cel puțin 600 de tineri își vor îmbunătăți abilitățile și competențele antreprenoriale; 2) cel puțin 350 de tineri vor înființa o afacere; 3) cel puțin 300 tineri vor aplica la program; 4) volumul de investiții în economia națională, în creștere cu circa 100 mil. lei; 5) crearea/menținerea a cel puțin 350 locuri de muncă, inclusiv 50% în zonele rurale; 6) cel puțin 10% din companiile finanțate vor aplica elemente inovative și de dezvoltare durabilă.	
c) Identificați cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea.	
Impactul este simțit anual, prin prisma indicatorilor atinși. Totodată, în scopul evaluării impactului se planifică elaborarea rapoartelor de progres anual și la trei ani de implementare a Programului. Monitorizarea și evaluarea implementării programului se va realiza în felul următor: 1. ODIMM va coordona implementarea Programului cu Ministerul Economiei pentru a atinge indicatorii preconizați și a asigura complementaritatea acestuia cu alte programe de suport și asistență. 2. ODIMM va întocmi și prezenta anual Ministerului Economiei un raport privind implementarea Programului și realizarea indicatorilor planificați.	
6. Consultarea	
a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă	
Părțile interesate de Program sunt: - Tinerii, cetățeni ai RM, cu vârsta cuprinsă între 18 – 35 ani; - Organizațiile de tineret; - Întreprinderile Mici și Mijlocii; - Ministerul Economiei; - Ministerul Educației și Cercetării; - Ministerul Finanțelor; - Ministerul Muncii și Protecției Sociale; - Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM); - Biroul Relații cu Diaspora; - Consiliul Național al Tineretului din Moldova (CNTM); - Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii.	
b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților	
- Conlucrarea cu Centrele de Tineret din Republica Moldova; - Participarea în cadrul Evenimentelor dedicate tinerilor; - Implementarea Parteneriatelor de colaborare în vederea abilitării economice a tinerilor; - Chestionarea în rândul beneficiarilor.	
c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de evaluare analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)	
Urmează a fi expusă urmare coordonării cu Ministerul Finanțelor.	
Anexă	
Tabel pentru identificarea impacturilor	

Categoriile de impact	Punctaj atribuit		
	Opțiunea propusă	Opțiunea alternativă 1	Opțiunea alternativă 2
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	1		
povara administrativă	1		
fluxurile comerciale și investiționale	2		
competitivitatea afacerilor	3		
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	3		
concurența pe piață	2		
activitatea de inovare și cercetare	2		
veniturile și cheltuielile publice	2		
cadrul instituțional al autorităților publice	3		
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	2		
bunătatea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	2		
situația social-economică în anumite regiuni	2		
situația macroeconomică	2		
alte aspecte economice	2		
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	3		
nivelul de salarizare	2		
condițiile și organizarea muncii	1		
sănătatea și securitatea muncii	1		
formarea profesională	3		
inegalitatea și distribuția veniturilor	1		
nivelul veniturilor populației	2		
nivelul sărăciei	1		
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	1		
diversitatea culturală și lingvistică	1		
partidele politice și organizațiile civice	1		
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	0		
modul sănătos de viață al populației	0		
nivelul criminalității și securității publice	0		
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0		
accesul și calitatea serviciilor educaționale	2		
accesul și calitatea serviciilor medicale	0		
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	0		
nivelul și calitatea educației populației	3		
conservarea patrimoniului cultural	0		
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0		
accesul și participarea populației în activități sportive	0		
discriminarea	1		
alte aspecte sociale	1		
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	1		
calitatea aerului	0		

calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	0		
biodiversitatea	0		
flora	0		
fauna	0		
peisajele naturale	0		
starea și resursele solului	0		
producerea și reciclarea deșeurilor	0		
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	0		
consumul și producția durabilă	0		
intensitatea energetică	0		
eficiența și performanța energetică	0		
bunăstarea animalelor	0		
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0		
utilizarea terenurilor	0		
alte aspecte de mediu	0		
<i>Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.</i>			
Anexe			